

IZVJEŠĆE O XLIV. TEOLOŠKO-PASTORALNOME
TJEDNU ZA SVEĆENIKE U ZAGREBU
(27.–29. SIJEČNJA 2004.)

Cijenjena gospodo vijećnici Fakultetskoga vijeća,
u prostorijama Dječaćkoga sjemeništa na Šalati, od 27. do 29. siječnja 2004., održan je *XLIV. Teološko-pastoralni tjedan* (dalje u tekstu: TPT) koji se bavio temom *Crkva i likovna umjetnost*, u organizaciji Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Prvoga dana, u utorak ujutro (8.45 sati) na svečanome je otvaranju bilo oko šest stotina svećenika, redovnika, redovnica i pastoralnih djelatnika laika iz cijele Hrvatske, Bosne i Hercegovine te iz nekoliko europskih država; zatim prorektor Sveučilišta u Zagrebu, predstavnici ostalih kršćanskih i vjerskih zajednica, predstavnici gradskih vlasti i drugi ugledni gosti. Bili su prisutni biskupi iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Na početku je zazvana pomoć Duha Svetoga psalamskom molitvom koju su predvodili studenti Instituta za crkvenu glazbu »Albe Vidaković« KBF-a, a zatim je nadbiskup, kardinal Bozanić molitvu zaključio sljedećim riječima:

*Gospodine Bože, Ljepoto neizreciva,
u svome si nam Sinu Isusu Kristu objavio
istinsku sliku svoga božanstva
i pravoga čovještva.
Poslao si ga na svijet da bismo u njemu,
Svjetlu svijeta, vidjeli svjetlo,
da bismo – poput njega – bili svjetlo
za svaku tamu bijede i straha
i – poput njega – bili ‘znak osporavan’
za svaku narušenu sliku ljudskosti.*

*Udijeli nam, Ljepoto neizreciva, svoga Duha.
On djeluje i na način koji je skriven našim očima.
Pomozi nam da prepoznajemo plodove njegova djelovanja.
Ispuni nas divljenjem i zahvalnošću
prema svemu što je dobro, lijepo, uzvišeno i plemenito,*

ma gdje se nalazilo.

*Daruj nam da budemo otvoreni
prema svima onima koje vodi tvoj Duh,
kako bismo mogli zajedno pridonijeti
dolasku tvoga kraljevstva
po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.*

Nakon uvodne molitve i pozdravne riječi koju je sudionicima i gostima uputio uzoriti gospodin kardinal Josip Bozanić, zagrebački nadbiskup i Veliki kancelar KBF-a Sveučilišta u Zagrebu, TPT je otvorio gospodin dekan KBF-a, prof. dr. Josip Baloban. Sudionike TPT-a pozdravili su: mons. Francisco Xavier Lozano, apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj; mons. Franjo Komarica, biskup banjalučki i predsjednik BK BiH, prof. dr. Aleksa Bjeliš, prorektor Sveučilišta u Zagrebu; prof. dr. Marijan Vugdelija, dekan KBF-a Sveučilišta u Splitu te dogradonačelnik Grada Zagreba, gosp. Milan Bandić. Potom je Dekan na hrvatskom jeziku pročitao brzojav koji nadbiskup mons. Josip Bozanić, zajedno s nazočnim (nad)biskupima i svećenicima, upućuje papi Ivanu Pavlu II.

Na otvaranju Tjedna bili su nazočni sljedeći (nad)biskupi: kard. Josip Bozanić, mons. Francisco Xavier Lozano, mons. Marin Barišić, mons. Ivan Devčić, mons. Franjo Komarica, mons. Želimir Puljić, mons. Antun Škvorčević, mons. Ante Ivas, mons. Marin Srakić, mons. Mile Bogović, mons. Valter Župan, mons. Ivan Milovan, mons. Slavomir Miklovič, mons. Juraj Jezerinac, mons. Josip Mrzljak, mons. Vlado Košić, mons. Đuro Gašparović, mons. Đuro Hrančić.

Tijek otvaranja 44. Teološko-pastoralnoga tjedna bio je sljedeći:

1. Kratak pozdrav i uvod u svečanost (Ž. Tanjić)
2. Zaziv Duha Svetoga – studenti ICG-a
3. Zaključna molitva (kardinal Bozanić)
4. Pozdravna riječ kardinala Bozanića
5. Pozdrav i otvorenje Tjedna (prof. dr. J. Baloban - dekan)
6. Pozdravne riječi uzvanika:
 - a) Nuncij, mons. Francisco Xavier Lozano
 - b) Mons. Franjo Komarica
 - c) Prorektor Sveučilišta, prof. dr. Aleksa Bjeliš
 - d) Dekan KBF-a Sveučilišta u Splitu, prof. dr. Marijan Vugdelija
 - e) dogradonačelnik Grada Zagreba, gosp. Milan Bandić
7. Pozdrav predstavnicima područnih studija i afiliranih učilišta te drugim teološkim učilištima (Teologija u Đakovu; Teologija u Rijeci; Vrhbosanska teologija u Sarajevu; Franjevačka teologija u Sarajevu; Filozofski fakultet Družbe Isusove; Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove)
8. Čitanje brzojava mons. Bozanića Svetomu Ocu (dr. Josip Baloban)

9. Pozdrav predstavnicima drugih kršćanskih Crkava i islamske zajednice, itd.
10. Pozdrav predstavnicima masovnih medija
11. Čitanje pristiglih brzojava
12. Prijelaz u radni dio Tjedna
13. Uvodna predavanja (dr. Mirko Jozić i prof. Zdenko Rus)
14. Rasprava
15. Domjenak

Budući da se tekstovi koji donose pozdravne govore objavljuju u drugome kontekstu, smatram vrijednim ovdje navesti dio uvodnih riječi dr. Željka Tanjića, člana Povjerenstva:

Crkva je od svojih početaka bila osjetljiva za pitanja povezanosti vjere i onoga što ju izražava i odražava u određenom vremenu i kulturi. Kada je posebice o likovnoj umjetnosti riječ, ne smije se zaboraviti da je veći dio umjetničkih djela između četvrtog i sedamnaestog stoljeća na našem kontinentu nastao u okrilju kršćanske vjere, bez obzira na motive onih koji su djela naručivali ili ih stvarali. Stoga je, kako ističe Timothy Verdon, povjesničar umjetnosti na Stanfordu, povijest europske umjetnosti i povijest vjere. Povijest umjetnosti koja ne bi imala senzibiliteta za sveto u njejoj povijesti bila bi, ističe on, kao povijest automobila koja bi ignorirala njegov mehanički razvoj, govoreći samo o povijesti izvanjskog dizajna. S druge strane navještaj vjere koji ne bi imao otvorenosti i osjetljivosti za sve ono što se događa na području umjetnosti bio bi osakaćen za jednu prevažnu dimenziju ljudskog stvaralačkog genija koji svjedoči o nadilaženju čisto imanentnog i funkcionalnog shvaćanja ljudskoga života.

Pojam »umjetnost« ima mnogostruka značenja, što je i nas kao organizatore navelo da se odlučimo za područje likovne umjetnosti nipošto ne smatrajući da su druga područja umjetnosti manje važna ili znakovita. Učinilo nam se da je to područje najplodonosnijeg susretanja, ali i najvećih kontroverzija u dijalogu između Crkve i umjetnosti i umjetnika. Osim toga, polazište u sastavljanju programa koji imate u svojim rukama bila je i naša konkretna situacija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, a koja nameće mnoštvo pitanja vezanih uz manje ili više uspješne gradnje i oslikavanja sakralnih prostora koji bi u isto vrijeme trebali biti, bez obzira na materijalne mogućnosti, izričaj najviših dometa kulture i umjetnosti u jednom društvu, pa tako i našem hrvatskom.

Sam program sadrži i tekst koji Vam pruža uvid u naše nakane i razlog ovakve organizacije Tjedna. Posebnost ovoga tjedna leži u činjenici da je prvi puta veći broj predavača koji nisu teolozi, nego su stručnjaci u vlastitom području rada što svjedoči o našoj želji za što plodonosnijom suradnjom ne samo sa drugim članicama našega Sveučilišta nego i drugih važnih ustanova naše domovine. Konceptijski je isto tako zanimljivo da sudionici okruglog stola nisu prvenstveno predavači nego sami umjetnici. Povjerenstvo za Teološko-pastoralni tjedan za-

hvaljuje posebice dr. Mirku Joziću, članu Franjevačke provincije Bosne Srebrne, našem prvom predavaču, vrsnom poznavatelju umjetničkog života u nas i »drugu« mnogih umjetnika na suradnji u organizaciji ovogodišnjega Tjedna.

U pismu O odgoju budućih prezbitera Papinske komisije za kulturalna dobra iz 1992. u br. 3-4. ističe se kako prezbiteri imaju važnu ulogu u očuvanju i obrani, kao i u valorizaciji kršćanskog umjetničkog blaga te kako odgovorni za odgoj kandidata za prezbiterat moraju buduće prezbitere senzibilizirati za njihove zadatke u očuvanju i promicanju umjetničkog i povijesnog blaga Crkve. Pri tome se ističe kako se ne radi o tome da se stvore stručnjaci za očuvanje kulturalnih dobara nego da »dušobrižnici usvoje onu osjetljivost i kompetentnost koja im omogućuje da pažljivo ocjene važnost vrijednosti u igri« kao i da postanu »sposobni za takve vrijednosti odgajati i zajednice koje su im povjerene«. Sigurni smo da ono što je važno za prezbitere važi i za sve druge pastoralne djelatnike i da ćemo svi nakon ovoga Tjedna biti svjesniji važnosti umjetnosti za pastoralni rad i navještaj Evanđelja.

Poznati povjesničar umjetnosti Giorgio Vasari, objašnjavajući izvanredan razvoj umjetnosti u Firenci sredinom XVI. st. poslužio se shemom iz Novoga Zavjeta. Na prvim stranicama svoga djela »Michelangelov život« ističe kako su mnogi »od Giottova vremena pokušavali s izvrsnošću umjetnosti imitirati veličinu prirode«, ali su se uzalud mučili sve »do trenutka kada je predobri upravitelj neba, milosrdno okrenuo svoje oči spram zemlje i vidjevši ispraznu beskrajinost mnogih muka, kako bi nas spasio iz mnogih pogrešaka, odlučio poslati na zemlju duha koji je sposoban spasiti umjetnosti u osobi Michelangela Buonarrotija«. I mi na početku ovoga našega susreta želimo zamoliti nebeskoga Oca da pošalje svoga Duha koji sve prožima i nadahnjuje da i nas nadahne i vodi u našem radu.

Nakon svečanoga dijela otvaranja, započeo je rad s predavanjima i raspravama, a raspored predavanja u tri dana izgledao je kako slijedi:

»Crkva i umjetnost« (dr. Mirko Jozić); »Nestanak sakralnoga iz umjetnosti?« (Zdenko Rus, prof.); »Likovna vrijednost hrvatskih sakralnih prostora (1945.-2000.)« (dr. Željka Čorak); »Likovna umjetnost u hrvatskim sakralnim prostorima (1945.-2000.)« (akademik Tonko Maroević); »Teologija slike« (dr. Tomislav Zdenko Tenšek); »Slika Krista« (dr. Adalbert Rebić); »Liturgijsko ruho i posude: značenje za oblikovanje crkvene likovne svijesti« (dr. Ivan Šaško); »Kako dovršiti Gesamtkunstwerk. Izabrani primjeri liturgijskoga ruha i posuda u hrvatskim sakralnim prostorima: Viktor Kovačić, Joža Plečnik, Mila Wood, Lojzika Ulman, Zlatko Grgić« (Lilijana Domić, dipl. phil.); »Problem sakralne arhitekture danas« (dr. Nenad Fabijanić); »Problemi sakralne arhitekture u Hrvata« (dr. Marijan Hričić); *Umjetnici o 'sakralnoj umjetnosti'*. Iz vlastita iskustva i rada – predstavljajući i neka svoja djela kao mogući prikaz suradnje, poteškoća, otvorenih pitanja, nerazumijevanja i traženja smjerokaza u raznim granama likovne umjetnosti – u raz-

govoru koji vodi *dr. Ivica Raguž* sudjelovali su: *akademik Đuro Seder; akademik Šime Vulas; Kuzma Kovačić, akademski kipar; Mile Blažević, akademski kipar; Florijan Škunca, dipl. ing. arh.*

Euharistijska slavlja tijekom tri dana predvodili su: kard. Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački, mons. Želimir Puljić, biskup dubrovački, mons. Vlado Košić, pomoćni biskup zagrebački.

Prvoga dana za pjevanje u euharistijskome slavlju bili su odgovorni studenti Instituta za crkvenu glazbu »Albe Vidaković«, a za druga dva dana bogoslovi Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu. Asistenciju su tvorili bogoslovi iz zagrebačkoga Bogoslovnog sjemeništa uz pomoć šalatskih sjemeništara.

Povjerenstvo je u organizaciji Tjedna unijelo nekoliko novina i – usudujem se reći napravilo više iskoraka. Jedan je od njih svakako taj da je bilo više predavača laika negoli klerika, a budući da tema zahtijeva puno interdisciplinarnoga rada i nastojanja oko dijaloga, organizatori su iznimno zadovoljni učinjenim. Raznolikost pristupa i struka otežavala je organizaciju, dogovore i koordinaciju. Druga je novina bilo korištenje najsvremenijih tehničkih pomagala, što se nameće kao standard i na našem Fakultetu. Dobro je pamti taj događaj kao stanovitu prekretnicu. Jasno je da bi se moglo učiniti i puno više i učinkovitije, da je sama dvorana opremljena s više suvremenije infrastrukture.

Gledajući programski, Povjerenstvo je, uz sve poteškoće, zadovoljno iskustvom rasporeda predavanja, discipliniranosti predavača i raspravama za čiju su ozbiljnost mnogi rekli da je na neočekivano visokome stupnju. Pozitivno smo iznenađeni i prihvaćenošću tematike, jer je u prvi mah mnogima izgledalo da za tu temu nema interesa i da će pastoralne djelatnike biti teško privući i uvući u rasprave. Pokazalo se da je tema bila pogodena i da se njome otvara neslućeno obzorje na kojemu Crkva još puno treba raditi, a da pritom ne može zanemariti stručnjake koji su pokazali svoju spremnost za takvu suradnju. Posebice je bila primijećena aktivnost profesora, premda je i dalje, kako to iz godine u godinu ponavljamo, poželjna veća brojnost samih nastavnika (i redovitih i honorarnih) našega fakulteta.

Ove smo godine, poučeni lošim prošlogodišnjim iskustvom, drukčije definirali prijedodne prvoga dana, odnosno navođenje sata početka uvodnoga predavanja. Početak prvoga predavanja naznačili smo okvirno odmah nakon svečanoga otvaranja Tjedna. Uravnoteženost predavanja i rasprava pokazale su se djelotvornim te ćemo ga za sada nastojati zadržati. Novost je bio i drukčije organizirano poslijepodne posljednjega dana, gdje se nisu pozvali svi predavači, nego su sami umjetnici koji nisu bili predavači govorili o svojim iskustvima i radu.

Drago nam je da je Fakultetsko vijeće KBF-a prihvatilo baš ovu temu, za koju se zalagalo i Povjerenstvo. Naslov »Crkva i likovna umjetnost« naznačuje trajno aktualnu problematiku unutar koje se želi približiti davanju odgovora i otkrivanju smjernica za djelovanje u okvirima suvremenih složenih odnosa Crkve i umjetnosti, usmjerujući posebnu pozornost na likovnu umjetnost. Sa sviješću o bogatoj baštini prošlosti – kako u izražajima vjere, tako i u vrijednosti umjetničkoga – pokušat će se istaknuti ono što opterećuje bilo crkveno teorijsko razmišljanje bilo praktično djelovanje, ne zaboravljajući uspjele primjere plodonosne sinergije.

Unutar cjelovitosti teme, u programu se posebno ističu neke žarišne točke koje iz načelnoga promišljanja žele prijeći u primjenjivost. U tri dana približit će se tematika više ne samo po sebi razumljive sintagme »sakralna umjetnost«; zatim tematika: odnos likovnosti i svetoga; slike svetoga te prostora svetoga.

Spektar izlaganja polazio je od suvremenoga ozračja stanovite napetosti Crkve i likovnosti, preko zamršenih razloga koji su u teologiji rađali ikonoklastičke stavove, do raščlambe žalosnih primjera preplavlivanja neumjetničkim i kičastim u uređivanju crkvenih i liturgijskih prostora, u uporabi predmeta i oblikovanju crkvenoga vjerničkog duha. Kakav treba biti međusobni suradnički rad umjetnika i pastoralnih djelatnika? Gdje su temelji nesporazumima ili suradnje? Ima li Crkva u Hrvata snagu za novo razdoblje neopterećenosti i izražajnosti koje shvaća važnost dijaloga i zauzetosti na umjetničkome području, uviđajući vlastite granice i nužnost poniznoga stava pred onim što nadilazi pojedine discipline i stručnu osposobljenost? Shvaća li se umjetnost kao govor koji je nasušno potreban našoj Crkvi? Što valja činiti da se to jasnije očituje? Pred mnoštvom tih pitanja očekuju se odgovori koji će biti potkrijepljeni primjerima i oživljeni smjernicama.

Posebnost ovoga Tjedna bila je i dopuštanje da odgovorni za vjerničke zajednice (od biskupā i prezbiterā do vjeroučiteljā i drugih pastoralnih djelatnika) čuju mišljenje ne samo teologā, nego posebice teoretičarā umjetnosti i samih umjetnika, kako bi se na komplementaran način gradio nov odnos.

Kršćanska teologija, utemeljena na povijesnoj Objavi da je Bog Stvoritelj svega polazi od činjenice da kao ljudi možemo spoznati istinu, ljubiti dobro i uživati u ljepoti svih stvari, jer je ponajprije Stvoritelj »vidio da je dobro« ono što je stvorio. Čovjek je stvoren – govori nam Objava – na Božju sliku. Kao što su stvaranje i kreativnost u središtu ljepote, slično su u središtu sjaj i izražajnost oblika koji progovaraju u umjetničkim djelima. Ljudskost oblikovana na Božju sliku stvorena je tako da bude su-obličena volji i ljubavi Stvoritelja. Na tome tragu teologija i grijeh shvaća kao *raz-obličenje ljubavi*. Krist, savršena slika Božja, došao

je da bi vratio čovjeka Bogu, da bi preobrazio deformiranu sliku i otvorio prostor novoga svijeta snagom Duha koji stvara i nadahnjuje, Duha Životvorca.

Govor o umjetnosti i govor umjetnosti, osobito likovne, u teologiji je uvijek kristološko-pneumatološki: od Isusa Krista, slike Boga nevidljivoga, preko Crkve kao Kristova tijela do čovjeka kao divnoga djela Stvaranja i još divnijega djela Otkupljenja. U kršćanskoj ljepoti otkriva se istina zbilje križa i uskrsnuća – *pulchritudo crucis et pulchritudo resurrectionis*. Ljepota koju naviješta kršćanstvo u znaku je Isusovih riječi: »A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi« (Iv 12,32)

I premda se možda netko upitao zašto je baš ta tema izabrana za ovogodišnji TPT i je li to tema koja pripada najaktualnijim pitanjima, Katolički bogoslovni fakultet osjetio je da se pitanje umjetnosti odražava na cjelokupan crkveni život, od teološke misli do pastoralnih nastojanja. Potaknuti s raznih strana, od akademskih krugova do pastoralnih djelatnika, osjetili smo da bi se trebalo pozabaviti puno sustavnije i obuhvatnije problematikom umjetnosti, ali smo zbog širine polja bili primorani zadržati se na tek nekim temama likovne umjetnosti. Promotri li se kršćanski govor, jasno je da teologija, navještaj, katehizacija, dijalog s drugim religijama zahtijevaju umjetnički govor, prostor koji ne dopušta jednoznačnost, koji ne dopušta da se njima ovlada, a istodobno je dragocjeni prostor susreta koji je konaturalan i kršćanskome govoru o Utjelovljenju.

Pitanje umjetnosti u Crkvi nije proizvoljno pitanje, već obveza, bez obzira na sve poteškoće koje su vidljive iz povijesnih događanja, osobito iz stanovitoga loma u posljednjim dvama stoljećima. Na hrvatskim se prostorima i zbog društvenih okolnosti nije moglo graditi plodonosnije međuprožimanje i dijalog, no isto tako snosimo i dio odgovornosti što nije stvorena veća suradnja, uspostavljena uzajamna upućenost u svim onim pitanjima koja su zajednička, a da ne govorimo o senzibilizaciji vjernika i institucija za veću brigu glede umjetnosti.

Katolički bogoslovni fakultet još je od dvadesetih godina prošloga stoljeća u svome krilu imao predmete koji su se bavili problematikom crkvene umjetnosti. Uz prekide ti su predmeti ostali živjeti na razne načine. Tako je prof. dr. Juraj Kolarić u posljednjim desetljećima predavao predmet pod naslovom »Crkvena umjetnost«, profesor *emeritus* dr. Ivan Golub i prof. dr. Aldo Starić predmet »Umjetnost kao teološko mjesto«, a dr. Ivan Šaško već nekoliko godina nudi izborni predmet »Liturgijska arhitektura«. U seminarima se također uključivala slična tematika. Ipak, izostala je šira suradnja s drugim fakultetima, što bi nam bilo posebice drago, jer se u praksi događa puno toga što provire iz nerazjašnjenih teorijskih zasada i neuočavanja mjerodavnosti.

Ova je tema iznimno pastoralno relevantna, ponajprije za naviještanje Radosne vijesti i katehizaciju, za brigu glede crkvenih, osobito liturgijskih prostora, za očuvanje kulturne baštine, ... U svemu tomu nije dostatno prebaciti teret na

zadužene institucije, jer koliko su ljudi odgovorni za crkvene zajednice neosjetljivi i nedorasli za pitanja umjetnosti, toliko su stručnjaci vezani uz umjetnost nedostatno teološki obrazovani i neupućeni u potrebe Crkve. Uz sve to, ne bismo željeli jedni drugima nešto dokazivati, nego zajednički razmišljati, poštujući autonomnost umjetnosti i teologije. Njihovo je susretno u čovjekovu življenju vjere. Posebno nam je stalo do toga da ovaj Tjedan bude novi poticaj za ozbiljniji pristup svemu što nam je zajedničko. Pastoralni djelatnici uočiti će vlastite granice koje ne bi smjeli prekoračiti, zbog svoga poziva, a nadamo se da će i umjetnici koji žele biti crkveni uočiti koliko je potrebno oslušivati zajednicu Crkve da bi se moglo istinski služiti.

Ovo je akademska tema koja se pretiče u govor o sakralnosti, o slici, o prostoru, povezujući filozofiju, teologiju, povijest umjetnosti, komunikaciju, arhitekturu, ... ali je to i životna tema s kojom smo svakodnevno suočeni. Dobro je ovdje spomenuti da postoje naznake gibanja i novoga zamaha. Govoreći o Zagrebu, Zagrebačka nadbiskupija u svojem ustroju ima Ured za kulturu, Odbor i povjerenstvo za sakralnu umjetnost, a u njima se susreće rad raznih stručnjaka s polja umjetnosti i teologije. Te institucije, bez obzira što bi ta suradnja trebala biti proširena, pokazuju uzajamnu upućenost jednih na druge, a želja nam je da i kao teološki fakultet omogućimo bolju poveznicu s teologijom na širem društvenom području. Vjerujemo da se i među fakultetima u okviru našega Sveučilišta suradnja s pojedinim fakultetima može proširiti.

Teološko-pastoralnim tjednom upuštamo se (ponovno) u 'malu pustolovinu', protkanu riječju i slikom, a danas se osjeća potreba za odgovornošću za sliku, jer je ona postala prevladavajući govor. Od pokušaja retrospektive hrvatske baštine koja nije učinjena i čime ćemo se u skoroj budućnosti morati pozabaviti do traženja novih primjerenijih putova i senzibilizacije za umjetničko u svim porama crkvenosti predavanja će pred nas staviti povjesničare umjetnosti, arhitekta, teologe i same umjetnike. Kada bi rad u tim pitanjima uspio u našoj praksi zahvatiti ovakav broj ljudi i sastav kakav se danas nalazi u dvorani, možda bi i slika onoga što je Bog progovorio u Isusu Kristu bila puno jasnija.

U organiziranju smo se držali nekih već zadanih okvira na temelju prijašnjih dobrih iskustava. Od poteškoća, navodim neke koje su bile prisutne i proteklih godina i koje sami ne možemo riješiti: nedovoljna definiranost poslova koje trebaju izvršiti pojedine fakultetske službe; odnos s medijima koji je uvijek upitan, bez obzira koliko otvorenosti pokazivali. Tu se nalazi stanovita neučinkovitost Fakulteta i aktualizacije kontakata s medijima (popis svih kojima se šalju pozivi i programi vezani za naša fakultetska događanja); prema prijašnjim iskustvima čini nam se da uspjeh toga odnosa ne ovisi toliko o našem servisiranju, jer naša

spremnost često naiđe na neprimjerenost odnosa s druge strane, za što možemo navoditi i konkretne primjere;

Najveća je poteškoća ove godine nejasnoća glede financijske pomoći Ministarstva. Mi još nismo dobili odgovor hoće li Tjedan biti sufinanciran ili ne te ako zamolba bude riješena pozitivno, koliki je iznos s kojim možemo računati. To je najveća zapreka za bilo kakvo planiranje i idućega Tjedna.

Od početnih šestotinjak prisutnih na otvaranju Tjedna, preko četiristotinjak prijavljenih (prodanih iskaznica) do prosjeka od oko 250 aktivnih sudionika na predavanjima i raspravama, pokazuje da je Tjedan zadržao svoju visoku posjećenost i odjek među svećenicima i laicima.

Cjenik je usluga, koji donosimo i u ovome izvješću, ostao nepromijenjen u odnosu na prošlu godinu.

Iskaznica za sudjelovanje na TPT-u (i za ulaz u dvoranu)	80 kuna
Doručak	10 kuna
Ručak	50 kuna
Večera	30 kuna
Puni pansion (višekrevetna soba)	120 kuna
Puni pansion (jednokrevetna soba)	200 kuna
Samo spavanje i doručak	50 kuna

Na temelju tih cijena, Dječjačko sjemenište nam je dostavilo obračun, prema kojemu je naš fakultet dobio 17.941 kunu. Taj je iznos nešto manji negoli prošle godine, a naši su troškovi porasli, te se nadamo da ćemo uspjeti pokriti sve ono što smo na zadovoljstvo svih sudionika ostvarili.

Nadajući se da ćemo i ove godine dobiti potporu Ministarstva, sada nastojimo čim prije primjereno iz postojećih sredstava nagraditi predavače za njihov trud, što će biti ostvareno u idućih nekoliko dana, do čega nam je posebno stalo.

Dužni smo izreći zahvalnost poglavarima Dječjačkoga sjemeništa, osobito gosp. rektoru Jurju Batelji, gosp. ekonomu Petru Čorluki te prefektima koji su organizirali sve što je bilo potrebno u prihvatu gostiju i u odgovorima na njihove zahtjeve u čemu su im zdušno i ove godine pomagali sjemeništarci. Pokazali su svoju otvorenost za suradnju s Povjerenstvom. Zahvala pripada i Bogoslovnomu sjemeništu u Zagrebu, poglavarima i bogoslovima za njihov trud, za brigu oko reda na ulazu u dvoranu predavanja, za liturgijsko pjevanje i asistenciju. Zahvaljujemo i »Kršćanskoj sadašnjosti« i »Glasu Koncila« na njihovim uslugama tiskanja materijala i pružanja logistike. Zahvala pripada i gospodinu Florjanu Škunci, kao i tvrtki »Arbi« koja je dekoracijski osmislila pozornicu, te dr. Valentini Mandarić i sestri Vjeri (Franjevke od Bezgrešne) za trud oko cvjetnoga dekoriranja dvorane.

Zahvaljujući svim profesorima i djelatnicima Fakulteta koji su pomogli u ostvarenju rada Tjedna i nama olakšali organizaciju, srdačno vas pozdravljam.

Ivan Šaško i Željko Tanjić
(*Povjerenstvo za Teološko-pastoralni tjedan KBF-a*)